



SØLVBERGET

STAVANGER KULTURHUS

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Sølvberget KF
Stavanger bibliotek og kulturhus

Postboks 310, 4002 Stavanger
Sølvberggata 2, 4006 Stavanger
Telefon: 51 50 74 65
Faks: 51 50 70 25
E-post: post@stavanger-kulturhus.no
www.stavanger-kulturhus.no

DERES REFERANSE	VÅR REFERANSE	ARKIVNR.	JOURNALNR.	DATO
	MEG-13/3500-3	C30 &30	41844/13	06.06.2013

NOU 2013:4 KULTURUTREDNINGEN 2014 - HØRING

Styret for Sølvberget KF behandlet 03.06.2013 sak om Kulturutredningen 2014. Styret vedtok følgende uttalelse:

Generelle merknader

Det er veldig bra at det legges stor vekt på folkebibliotekene som en del av den kulturelle grunnmuren, og at utvalget uttrykker bekymring over manglende satsing på bibliotekene.

Staten har begrensede virkemidler når det gjelder utvikling av folkebibliotekene. Derfor er det avgjørende at kommunene er bevisste på at bibliotekene ikke er «kakepynt», men et viktig virkemiddel i lokal utvikling, for å bygge kunnskap, gi opplevelser og for å skape attraktive møteplasser

Den viktigste bibliotekutviklingen foregår i dag i de største bibliotekene, som bruker store ressurser på dette sammenlignet med Nasjonalbiblioteket og fylkesbibliotekene. Det blir viktig å få til gode samarbeidsløsninger, slik at utviklingen i storbybibliotekene kan bidra til å løfte mindre bibliotek.

Bibliotekenes oppdrag må spisses og gjøres tydelig:

- ♦ Folkebibliotekene bidrar til å bygge kunnskap i hele befolkningen, hele livet. Digitalisering av offentlige tjenester stiller nye krav til digital kompetanse blant innbyggere. Her bør folkebibliotekene spille en viktig rolle.
- ♦ Folkebibliotekene skal formidle bredde og kvalitet, uavhengig av kommersielle interesser. Denne rollen må bli tydeligere, spesielt fordi bokhandlerne blir stadig mer fokusert på bestselgere. Dette er uavhengig av format, det er innholdet som er viktig, og det gjelder ikke bare litteratur, men også film og musikk.
- ♦ Folkebibliotekene må styrke sin rolle som nøytral møteplass i lokalsamfunnene ved å invitere samarbeidspartnere inn til å ha møter og arrangement der. Folkebibliotekene er, og skal i enda større grad være en arena der vi kan møte folk som er ulike oss selv.

For å få dette til, trengs vilje lokale til å satse på bibliotekene. Men det trengs også nasjonal satsing på infrastruktur og utviklingsarbeid.

Merknader til spesifikke punkter og kapitler

11.10: Film

Det har i Kulturløftet I og II vært satset på norsk filmproduksjon, noe som er veldig positivt. Nå bør tida være inne for en større satsing på formidling av norsk film og opprettholde tilbudet av smalere film og kunsthfilm. De sentrale kommunale kinoene ser på kinoen som en kommersiell virksomhet. Derfor bør styrking av filmklubber, cinematek, festivaler og alternative distributører være sentralt framover.

Etter at Kulturdepartementet overførte en rekke av disse oppgavene til bransjeorganisasjonen Film & Kino har dette medført en rekke utfordringer for filmkulturelle tiltak. Sviktende dvd-salg har gitt Film & Kino et betydelig redusert inntektsgrunnlag. Nedskjæringer for 2013 har blant annet medført til nedleggelse av cinematekene i Stavanger og Lillehammer. Film & Kino la i april fram budsjettkutt for 2014 som innebærer at:

- ♦ filmkulturelle tiltak for barn og unge ved de regionale filmsentrene i sin helhet faller bort i 2014
- ♦ støtten til cinematekdrift utenfor Oslo faller bort i 2014
- ♦ støtten til filmfestivalene halveres fra 2014
- ♦ budsjettkuttene også vil omfatte den støtten Film & Kino gir til import og distribusjon av kvalitetsfilmer og barnefilmer på kino og DVD.
- ♦ Bygdekinoen blir dyrere for spillestedene og reduksjonen av spillesteder fortsetter, noe som særlig rammer barn og unge i distriktene.

(<http://www.kino.no/incoming/article1099416.ece>)

En helhetlig filmpolitikk som sikrer filmformidling ved siden av en sterk filmproduksjon bør være et satsingsområde fremover. Kulturdepartementet ser nå på muligheten for å øke inntektene til Film & Kino gjennom nye avgifter for blant annet såkalt klikkefilm.

Departementet bør istedenfor ta tilbake en del av oppgavene som ble gitt Film & Kino i 2009 for å sikre mer stabile tildelingsrammer for filmkulturelle tiltak.

Oppfølging av konkrete tiltak eller områder

9. Demokrati, rettferdighet, mangfold

Mangfoldighet i kulturtilbudet må sikres ved å arbeide aktivt på flere nivå:

Mot publikum

Programinnhold skal reflektere mangfoldet i samfunnet, samt appellere til innvandrerbefolkningen som er underrepresentert som publikum. Kulturinstitusjoner som mottar offentlig støtte må dokumentere hvordan de jobber aktivt med dette.

- Fremme minoritetsgruppers kulturelle uttryksformer
- Prisnivå på billetter er en viktig faktor å gjøre ulike kulturtilbud lett tilgjengelig for alle

- Markedsføring og riktig informasjon som treffer målgruppen

Mot egne ansatte

Samfunnets mangfold skal reflekteres blant de ansatte i kulturinstitusjoner. Innvandrere kan ha spisskompetanse på hva som kan fange våre nye landsmenn som programinnhold, samt hvordan å nå ut til dem med riktig informasjon.

Mot egne styrer

Samfunnets mangfold må reflekteres i styrene til kulturinstitusjonene. Dette kan jobbes aktivt med ved hjelp av bevisste rekrutteringsprosesser for å fange opp kompetente styremedlemmer med multikulturell bakgrunn.

Ulike råd og utvalg

Samfunnets mangfold skal reflekteres i ulike råd og utvalg som tildeler midler til kulturproduksjoner både på nasjonalt og lokalt nivå. Ulike bakgrunn sikrer samtidig at kvalitetsbegrepet kan utvides/oppdateres.

15.5.1 Lokalsamfunnets kulturelle arenaer – biblioteket

I det nylig fremlagte forslag til endringer i Lov om folkebibliotek er folkebibliotekenes samfunnsoppdrag beskrevet:

Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

For å få til det løftet for folkebibliotekene som er nødvendig, trengs kommunal vilje til å satse på bibliotekene, men det trengs også statlig medvirkning, bla. på følgende områder:

- ◆ Kulturdepartementet må være tydeligere i sine føringer i forhold til statlig samordning av kultur- og bibliotekpolitikken, samt samarbeid mellom forskjellige kulturinstitusjoner. En nasjonal digital infrastruktur og en nasjonal politikk for utlån og formidling av digitale ressurser vil være viktig å få på plass.
- ◆ Folkebibliotek bør også kunne bli nasjonale eller regionale kulturbygg, og på denne måten være modellbibliotek og bidra til å løfte hele sektoren.
- ◆ Folkebibliotekene er aktive pådrivere i arbeidet med språk- og leseforståelse. Det kommer stadig nye elektroniske medier og flere og flere skjemaer og informasjon finnes kun elektronisk. For å sikre demokrati og ytringskultur, må de som ikke behersker nye elektroniske tjenester, få hjelp. Folkebiblioteket er det naturlige stedet der innbyggerne kan bygge opp og vedlikeholde sin digitale kompetanse, og dette krever en samlet nasjonal satsing for å få til.
- ◆ Staten satser stort på ressursdeling og fjernlån, men midlene går til Nasjonalbibliotekets depotbibliotek, som består av avlevert materiale.

Storbybibliotekene er i dag i en situasjon der det settes begrensninger for fjernlånstjenestene. Lokale bibliotekeiere er lite interessert i å betale for det de ser på som en nasjonal tjeneste uten at dette kompenseres for. Hvordan fjernlån av e-bøker skal organiseres, er høyst uklart. Det må lages klare regler for hvordan låneveiene i et framtidig fjernlånssystem skal være, og hvem som skal betale for dette. Fylkeskommunenes rolle i fjernlånssystemet må også avklares.

- ◆ Sjølvberget ser fram til at Nasjonalbibliotekets virksomhet nå skal evalueres. Oppdraget NB har med å være ansvarlig organ for utvikling av digitale bibliotektenester ved folkebibliotekene må intensiveres. Muligheten for et felles biblioteksystem for hele landet bør ses nærmere på, da dette vil gi stor gevinst.
- ◆ Folkebibliotekene er avhengige av utviklingsmidler, som bør gis til nasjonale prosjekt med overføringsverdi. Det må gis midler og tilskudd som bidrar til at utviklingen kan skje med forutsigbare rammebetingelser. Det bør avsettes statlige midler til nasjonale avtaler om databaselisenser for folkebibliotekene og gratis tilgang og lisenser til elektroniske medier som for eksempel e-bøker både på norsk og andre språk. Store norske leksikon må sikres økonomisk.
- ◆ Det er viktig at musikk- og filmformidling er til stede i folkebibliotekene, og det er spesielt viktig å spre norsk musikk til flere enn det som er tilfelle i dag. Folkebibliotekene bør tilby sine brukere strømmetjenester for musikk. Nå som innkjøpsordningen for fonogrammer har opphørt, er mer enn noen gang viktig å kunne tilby alternative kanaler for å formidle musikk.

Med hilsen

Marit Egaas
bibliotek- og kulturhussjef